

สรุปสาระสำคัญ

การประชุมร่วมสามัญประจำปี ๒๕๕๘ ระหว่าง Pacific Accreditation Cooperation (PAC) และ Asia Pacific Laboratory Accreditation Cooperation (APLAC) ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา

เนื้อหาการประชุม

การประชุมร่วมสามัญประจำปี ๒๕๕๘ ระหว่าง Pacific Accreditation Cooperation (PAC) และ Asia Pacific Laboratory Accreditation Cooperation (APLAC) ระหว่างวันที่ ๑๒ - ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๘ ณ เมืองโคลัมโบ สาธารณรัฐสังคมนิยมประชาธิปไตยศรีลังกา เป็นการประชุมที่มีการจัดขึ้นทุกปี เพื่อให้ผู้เข้าร่วมประชุมฯ ร่วมกันพิจารณาการดำเนินงานของหน่วยรับรองระบบงาน (Accreditation Body: AB) รวมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และประสบการณ์การรับรองระบบงานด้านต่างๆ โดยสรุปรายละเอียดจากการประชุมฯ ได้ดังนี้

๑. การอบรมมาตรฐาน ISO/IEC 17020: 2012

การอบรมหลักสูตรนี้ อยู่ภายใต้โครงการ Strengthening Accreditation Networks in Asia-Pacific (SANAP) ที่สนับสนุนโดยสถาบันมาตรวิทยาแห่งประเทศเยอรมนี (Physikalisch Technische Bundesanstalt, PTB) โดยมีการอบรมเกี่ยวกับ หลักการและข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO/IEC 17020: 2012 สำหรับหน่วยงานที่ต้องจัดทำระบบการบริหารจัดการคุณภาพในการให้บริการตรวจ รวมถึงเป็นมาตรฐานที่ทางหน่วยรับรองระบบงานใช้ตรวจประเมินและรับรองระบบงานงานว่าเป็นหน่วยตรวจที่มีความสามารถในการตรวจและสร้างความน่าเชื่อถือในการยอมรับผลการตรวจหรือการทดสอบในระดับประเทศและระดับต่างประเทศ โดยได้มีการเปรียบเทียบมาตรฐาน ISO/IEC 17020: 2012 กับมาตรฐานสำหรับการจัดองค์กรอื่นๆ เช่น มาตรฐาน ISO/IEC 17025 สำหรับห้องปฏิบัติการ ISO/IEC 17021 และ ISO/IEC 17065 สำหรับหน่วยรับรองด้านระบบการจัดการ และด้านการรับรองผลิตภัณฑ์ตามลำดับ โดยมีข้อกำหนดที่เหมือนกัน เช่น ข้อกำหนดด้านโครงสร้าง การจัดการข้อร้องเรียน ความเพียงพอด้านบุคลากรและทรัพยากร เป็นต้น และข้อกำหนดที่แตกต่างกัน เช่น ข้อกำหนดด้านทางเลือกสำหรับระบบการบริหารจัดการ ข้อกำหนดด้านความรับผิดชอบที่มาตรฐาน ISO/IEC 17025 ไม่ได้กำหนดชัดเจน เป็นต้น การเปรียบเทียบดังกล่าวเป็นประโยชน์สำหรับหน่วยรับรองระบบงานในการตรวจประเมินรับรองระบบงานแก่หน่วยงานที่มีการให้บริการหลายด้าน เช่น บริษัทที่เป็นทั้งหน่วยรับรองและหน่วยตรวจ หรือองค์กรที่ให้บริการตรวจรับรองและการวิเคราะห์ทางห้องปฏิบัติการ เป็นต้น ผู้เข้าร่วมการฝึกอบรมได้แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ในการตรวจรับรองระบบงานสำหรับหน่วยตรวจ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้เอกสาร ILAC P15 และ ILAC P10 สำหรับการตรวจประเมินเพื่อสร้างการยอมรับความเท่าเทียมภายใต้ข้อตกลงการยอมรับพหุภาคีของ APLAC (APLAC-MLA)

๒. การอบรมการจัดการด้านการตลาดและการประชาสัมพันธ์

วิทยาการของ UKAS ได้บรรยายเกี่ยวกับหลักการและรูปแบบสำหรับการจัดการด้านการตลาด และการประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง (Stakeholders) รับทราบถึงความสำคัญและการประยุกต์ใช้ระบบการรับรองระบบงานในการสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้บริโภค และผู้เกี่ยวข้อง เช่น หน่วยงาน

ควบคุมภาครัฐ (Regulators) สมาคมผู้ประกอบการภาคเอกชน เป็นต้น โดยควรมีการจัดทำรูปแบบและข้อความสำคัญที่ต้องการสื่อสารบนหน้าเว็บไซต์ให้ชัดเจน ก่อนดำเนินการจัดรูปแบบให้เข้าใจง่ายสำหรับผู้สนใจทั่วไป โดยสามารถสืบค้นได้อย่างเป็นระบบและสะดวก ซึ่งต้องมีการทวนสอบข้อมูลหน้าเว็บไซต์อยู่เป็นระยะเพื่อให้มั่นใจว่า การเชื่อมโยงระหว่าง web link ยังคงใช้งานได้ นอกจากนี้ ควรมีการกำหนดชื่อ url ของเว็บไซต์ให้มีการสื่อความหมายให้สามารถเข้าใจและจำได้ง่าย เช่น www.iaf/mla เป็นต้น ปัจจุบันมีการสื่อสารด้วยวิธีการอื่นๆ ผ่านสังคมออนไลน์ เช่น facebook, instagram, twitter, google+ เป็นต้น ซึ่งเป็นช่องทางสำหรับการสื่อสารกับลูกค้า และผู้เกี่ยวข้องที่ใช้ผลของการรับรองระบบงาน หน่วยรับรองระบบงานสามารถเลือกใช้รูปแบบการสื่อสารผ่านสังคมออนไลน์ หลายช่องทาง เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าหรือผู้สนใจได้ครอบคลุมมากขึ้น โดยหน่วยรับรองระบบงาน ต้องมีการติดตามข้อมูล คำถาม และปรับข้อมูลให้เป็นปัจจุบันเสมอ รวมถึงการสนทนาเพื่อตอบข้อซักถามจากผู้สนใจอย่างสม่ำเสมอด้วย

๓. การประชุมร่วม APLAC และ PAC ด้านการสื่อสารและประชาสัมพันธ์

การประชุมร่วม ได้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการจัดงาน World Accreditation Day วันที่ ๙ มิถุนายน ๒๕๕๘ ของแต่ละประเทศที่ผ่านมา และได้มีการร่วมกันวางแผนสำหรับการจัดงาน World Accreditation Day ในปี ๒๕๕๙ โดยมีหัวข้อเรื่อง การใช้ระบบการรับรองระบบงานในการสนับสนุนภาคสังคม (Public sector) รวมถึงการจัดทำระบบแลกเปลี่ยนข้อมูลทางวิชาการและงานวิจัยสำหรับการรับรองระบบงาน เพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการจัดทำแผนการวิจัย และแผนยุทธศาสตร์ของ PAC และ APLAC ต่อไป นอกจากนี้องค์กรระดับภูมิภาค ได้แก่ PAC และ APLAC และ IAAC ได้ประชุมร่วมกันในการจัดทำ template สำหรับแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยรับรองระบบงานด้านหน่วยรับรอง และด้านห้องปฏิบัติการ เพื่อจัดทำเป็นเอกสารจดหมายข่าวอิเล็กทรอนิกส์ (e-newsletter) สำหรับการประชาสัมพันธ์

ผู้แทน PTB ได้สรุปโครงการ Strengthening Accreditation Networks in Asia-Pacific (SANAP) มีระยะเวลาโครงการ ๓ ปี เริ่มต้นวันที่ ๑ เมษายน ๒๕๕๘ ถึงวันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๖๑ ด้วยงบประมาณจำนวน ๖๐๐,๐๐๐ ยูโร โดยมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ร่วมระหว่าง APLAC และ PAC สำหรับการช่วยเหลือประเทศกำลังพัฒนาภายในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ที่ต้องการหน่วยรับรองระบบงาน โดยมีการสำรวจความต้องการและประเมินศักยภาพของแต่ละประเทศ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของขอบข่ายที่ต้องการ เช่น การรับรองขอบข่าย Greenhouse gas (GHG), Food Safety Management System (FSMS) หรือ สิ่งแวดล้อม เป็นต้น โดยมีการจัดทำแผนดำเนินงานสำหรับการสนับสนุนและส่งเสริมการรับรองระบบงานแก่ประเทศที่ต้องการความช่วยเหลือ เช่น การฝึกอบรมมาตรฐานที่เกี่ยวข้องและการฝึกปฏิบัติงานกับหน่วยรับรองระบบงาน เป็นต้น

๔. การประชุม PAC CMC Meeting

ที่ประชุมได้รับรองรายงานการประชุม PAC CMC Meeting ปี ๒๕๕๗ ที่ Guadalajara ประเทศเม็กซิโก และมีการพิจารณาเรื่องการจัดทำเอกสารนิตยสารข่าว (newsletter) แผ่นพับ และสื่อประชาสัมพันธ์ของ PAC โดยมีการเสนอให้

- หน่วยรับรองระบบงานแต่ละประเทศ เตรียมจัดทำบทความ ๑ เรื่องสำหรับตีพิมพ์ในนิตยสารข่าวของ PAC

- มีการจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการถาม/ตอบ สำหรับแจกให้ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะประเทศที่กำลังจัดตั้งหน่วยรับรองระบบงาน หรือหน่วยรับรองระบบงานที่เตรียมความพร้อมสำหรับการสมัครเข้าเป็นสมาชิกของ PAC

- พิจารณาสาระสำคัญและรูปแบบสำหรับการจัดทำสื่อ DVD สำหรับประชาสัมพันธ์ PAC โดยมีการจัดทำเป็นภาษาอังกฤษรวมกับการนำเสนอเนื้อหาในรูปแบบ PowerPoint ซึ่งแต่ละประเทศสามารถปรับแก้ไขข้อความที่แสดงให้เป็นภาษาที่ต้องการได้ โดยกำหนดให้ส่งข้อคิดเห็นภายใน ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

- พิจารณาร่างงบประมาณประจำปี ๒๐๑๕ โดยส่งข้อคิดเห็นภายใน ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘ คาดว่าจะมีการพิจารณาอนุมัติช่วงเดือนตุลาคม ๒๕๕๘

การประชุม PAC Plenary ครั้งที่ ๒๑ มีกำหนดจะจัดช่วงระหว่างวันที่ ๑๑ -๑๘ มิถุนายน ๒๕๕๙ ณ โรงแรมรีเจนท์ ไทเป ไชเต้ (Regent Taipei Hotel) ประเทศไต้หวัน

๕. การประชุมคณะทำงานด้านการรับรองผลิตภัณฑ์ของ PAC (PAC Working Group on Product Certification Meeting)

ที่ประชุมมีผู้นำการประชุม ได้แก่ Alan SHI จาก CNAS (AB ของประเทศจีน) และ Kotaro YOSHIDA จาก IAJapan (AB Lab ของประเทศญี่ปุ่น) มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

๕.๑ การแจ้งรายชื่อผู้เข้าร่วมเป็นคณะทำงานที่ AB แต่ละประเทศส่งมาเข้าร่วมมีทั้งหมด ๑๑ คน ประกอบด้วยผู้แทนของไทย จำนวน ๔ คน จาก สมอ. ๒ คน และ มกอช. ๒ คน ได้แก่ นางสาวณัฏฐพร สังขะรัมย์ และนางสาวธิดิตา เนติเวชวิทยา

๕.๒ การแจ้งผลการสำรวจประเด็นการปรับเปลี่ยนมาตรฐานจาก ISO/IEC Guide 65 ไปเป็นมาตรฐาน ISO/IEC 17065 ภายในกำหนด คือ ๑๕ กันยายน ๒๕๕๘ ซึ่งมีการพิจารณาในประเด็นความต้องการมีเอกสารเพิ่มเติมนอกเหนือจากมาตรฐาน ISO/IEC 17065 ที่กำหนดขึ้น เนื่องจากเดิมทาง IAF ได้มีการประกาศใช้เอกสาร IAF GD 5 ซึ่งอธิบายรายละเอียดเพิ่มเติมสำหรับใช้ร่วมกับการตีความหมายข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65 โดยที่ประชุมมีข้อสรุป คือ เสียงส่วนใหญ่ ให้มีเอกสารเพิ่มเติม ในที่ประชุมจึงสอบถามผู้แทนที่จะสามารถเข้าร่วมในการร่างเอกสารดังกล่าว

๕.๓ การนำเสนอโดย Shobha Hegde จาก NABCB (AB ของประเทศอินเดีย) ในส่วนของการตีความบางข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO/IEC 17065 เช่น ข้อกำหนดที่ ๖ เรื่องบุคลากร ข้อกำหนดที่ ๗ เรื่องกระบวนการตรวจสอบรับรอง เป็นต้น

โดยข้อสรุปของการประชุมนี้ คือ ให้มีการจัดทำเอกสารข้อกำหนดขึ้นมาเพิ่มเติม เพื่อมาใช้ประกอบการตรวจประเมินร่วมกับมาตรฐาน ISO/IEC 17065 โดยมีผู้อาสาจะเข้าร่วมร่างเอกสารดังกล่าว เช่น ผู้แทนจาก CNAS, NABCB, JAS-ANZ เป็นต้น

๖. การประชุมคณะทำงานด้านการรับรองอาหารฮาลาล (PAC Working Group on Halal Certification Meeting)

การประชุมเพื่อพิจารณาข้อเสนอทางเทคนิค (Term of Reference: TOR) และวัตถุประสงค์การทำงานของคณะทำงานด้านการรับรองฮาลาล โดยมีการอภิปรายเกี่ยวกับรูปแบบการรับรองสินค้าและบริการฮาลาล ซึ่งสถาบันมาตรฐานและมาตรวิทยาสำหรับประเทศมุสลิม (The Standard and Metrology Institute for Islamic Countries: SMIIC) เป็นหน่วยงานที่กำหนดมาตรฐานด้านฮาลาล ๓ ระดับ ได้แก่ ผู้ประกอบการ หน่วยรับรอง และหน่วยรับรองระบบงาน โดยองค์การความร่วมมืออิสลาม (Organization of the Islamic Cooperation, OIC) มีการตรวจสอบและรับรองระบบการตรวจสอบสินค้าและบริการฮาลาลของประเทศที่เป็นมุสลิมตามมาตรฐานดังกล่าว ก่อนขึ้นทะเบียนสมาชิกของ OIC ต่อไป โดยได้มีการจัดตั้งองค์กรระหว่างประเทศว่าด้วยการรับรองระบบงานด้านฮาลาล (International Halal

Accreditation Forum, IHAF) ซึ่งยังไม่มีมีการยอมรับ PAC-MLA แต่อย่างใด ประกอบกับมาตรฐานระดับหน่วยรับรองกำหนดให้ใช้ได้ทั้งมาตรฐาน ISO/IEC 17065 ISO/IEC 17021 หรือ ISO/TS 22003 ซึ่งทำให้เกิดความสับสนในการระบุระดับเอกสารของ PAC สำหรับหน่วยรับรอง ซึ่งปกติจะต้องระบุ ๑ มาตรฐานเท่านั้น ที่ประชุมจึงมีข้อสรุปให้เสนอสาระสำคัญในการประชุม PAC TC ดังนี้

๖.๑ ทบทวน TOR และวัตถุประสงค์ของคณะทำงาน และการประสานงานกับ OIC/SMIIC อีกครั้ง

๖.๒ พิจารณาและกำหนดทิศทางการทำงานของคณะทำงานด้านการรับรองฮาลาล

๖.๓ แลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับการรับรองฮาลาลระหว่างประเทศสมาชิก PAC เพื่อจัดทำแนวทางสำหรับการประเมินความเท่าเทียมของระบบการตรวจสอบและรับรองฮาลาล

๖.๔ จัดทำแนวทางการยอมรับระบบการตรวจสอบและรับรองฮาลาล โดยเริ่มจากรูปแบบการทำข้อตกลงการยอมรับร่วมระดับทวีป

๗. การประชุมคณะทำงานด้านการรับรองเกษตรอินทรีย์ (PAC Working Group on Organic Certification Meeting)

การประชุมคณะทำงานการรับรองด้านเกษตรอินทรีย์ ได้พิจารณาร่างเอกสาร PAC Guidance on Application of ISO/IEC 17065: 2012 to Organic Certification under the EU Legislation on Organic Farming ซึ่งเอกสารดังกล่าวเป็นแนวทางที่อธิบายข้อกำหนดสำหรับหน่วยรับรองด้านเกษตรอินทรีย์ และเป็นแนวทางสำหรับหน่วยรับรองระบบงาน และ PAC ใช้ในการตรวจประเมินความสามารถของหน่วยรับรอง และระบบการตรวจสอบและรับรองด้านเกษตรอินทรีย์ ตามลำดับ ที่ประชุมคณะทำงานด้านการรับรองเกษตรอินทรีย์ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๗.๑ การปรับเนื้อหาของร่างเอกสารเพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการรับรองเกษตรอินทรีย์ทั่วไป โดยย้ายข้อกำหนดกฎระเบียบของสหภาพยุโรป ไปอยู่ในภาคผนวกของเอกสาร

๗.๒ การปรับรูปแบบเอกสารให้เป็นเอกสาร PAC-TECH สำหรับใช้ในการตรวจประเมินของ PAC (PAC Peer Evaluation)

๗.๓ การเวียนร่างเอกสารที่มีการปรับแก้ไขแล้วให้ประเทศสมาชิกพิจารณาให้ข้อคิดเห็นภายในเดือน ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๘

๘. การประชุมคณะกรรมการด้านเทคนิค (PAC Technical Committee: PAC TC)

การประชุมคณะกรรมการด้านเทคนิค เพื่อพิจารณารับรองรายงานการประชุมปี ๒๕๕๗ และรายงานความคืบหน้าของคณะทำงานกลุ่มต่างๆ รวมถึงการพิจารณาปรับปรุงระบบเอกสาร และแผนการดำเนินงานของ PAC โดยสามารถสรุปสาระสำคัญที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

๘.๑ ผลการสำรวจความคิดเห็นของ PAC พบว่า หน่วยรับรองระบบงานส่วนใหญ่เห็นชอบให้มีการยกเลิกเอกสาร IAF GD 5 ที่เป็นแนวทางอธิบายการตีความหมายข้อกำหนดของมาตรฐาน ISO/IEC Guide 65 และเสนอให้มีการจัดเอกสาร IAF ประกอบการใช้มาตรฐาน ISO/IEC 17065: 2012

๘.๒ ที่ประชุมได้มีมติรับทราบแนวทางการจัดทำร่าง PAC Guidance on Application of ISO/IEC 17065: 2012 to Organic Certification under the EU Legislation on Organic Farming โดยให้จัดทำเป็นเอกสาร PAC-TECH สำหรับใช้ในการตรวจประเมินของ PAC (PAC Peer Evaluation)

๘.๓ ที่ประชุม มีมติให้คณะทำงานด้านการรับรองฮาลาล ดำเนินการต่อโดยทบทวน TOR และวัตถุประสงค์การทำงาน รวมถึงการส่งผู้แทนประสานงานกับ OIC/SMIC เพื่อให้เกิดความชัดเจน สำหรับการยอมรับความเท่าเทียมของระบบการตรวจสอบและรับรองสินค้าและบริการฮาลาล ผ่าน PAC-MLA

๘.๔ ที่ประชุมได้แจ้งให้ทราบเกี่ยวกับแผนการตรวจประเมินความเท่าเทียมขอบข่าย GLOBALG.A.P. ภายใต้ IAF-MLA ที่จะเริ่มในปลายปี ๒๕๕๘ โดยมีการสำรวจผู้ตรวจประเมินของ PAC ใน ขอบข่ายดังกล่าว และหน่วยรับรองระบบงานที่มีลูกค้าที่ได้รับการรับรองระบบงานในขอบข่ายดังกล่าว สามารถเริ่มส่งใบสมัครในช่วงกรกฎาคม ถึง ตุลาคม ๒๕๕๘ ส่วนหน่วยรับรองระบบงานที่ยังไม่มีลูกค้า ควรเร่ง ดำเนินการเตรียมความพร้อมสำหรับการตรวจประเมินของ PAC ในขอบข่ายดังกล่าวต่อไป

สรุป การประชุมฯ ดังกล่าว ทำให้เกิดผล ดังนี้

๑. ผู้เข้าร่วมประชุมได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับบุคลากรจากหน่วยรับรอง ระบบงานของประเทศอื่นๆ เพื่อประโยชน์ในการสร้างเครือข่ายและประสานความสัมพันธ์ในส่วนที่เกี่ยวข้อง กับงานด้านการรับรองระบบงาน ในอนาคตต่อไป

๒. ในการประชุม ทำให้หน่วยงานได้รับข้อมูลข่าวสารการดำเนินงานของ PAC อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้รับทราบข้อสรุปของการดำเนินการรับรองระบบงานด้านต่างๆ เพิ่มเติม เพื่อนำมาเตรียมความพร้อม กำหนดและปรับปรุงการดำเนินงานการรับรองระบบงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเทศไทย เช่น การรับรอง ผลิตภัณฑ์ การรับรองระบบการบริหารจัดการความปลอดภัยด้านอาหาร การรับรองเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น